

Representantforslag 110 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aasland, Odd Omland og Tore Hagebakken

Dokument 8:110 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Else-May Botten, Terje Aasland, Odd Omland og Tore Hagebakken om opprettelsen av et toppindustrisenter

Til Stortinget

Bakgrunn

Den teknologiske utviklingen øker i hastighet og omfang. For industrien beskrives disse endringene blant annet som den 4. industrielle revolusjon, «den andre maskinalderen» eller industri 4.0. Utviklingen kjennetegnes av økt bruk av roboter, sensorer, 3D-printere, avanserte materialer, store datamengder og programvare – koblet sammen gjennom Internett. Dette åpner for storskala effektivisering av eksisterende produksjon, nye produkter, helt nye forretningsmodeller og -områder. Utviklingen bidrar til å utlikne forskjellene i produksjonskostnader mellom høykostland og lavkostland og gir store industrielle muligheter for Norge.

Norge har gode forutsetninger for å lykkes. Landet har ledende fagmiljøer innenfor akademia og forskning, høyteknologiske industrimiljøer, og den norske modellen gir både høy omstillingsvilje og -evne. Likevel må norsk industri øke sin digitale kompetanse på alle nivåer – fra ledelse til fagarbeidere – for å videreutvikle det man allerede har og kan, og for å skape nye muligheter.

Utnyttelse av ny teknologi er kompetanse- og utstyrskreven. I et land som Norge, med noen store og mange små aktører, er det et stort potensial som kan utløses gjennom mer samarbeid og deling. Videre er det klart at mye innovasjon og vekst skapes gjennom å utnytte eksisterende teknologi på nye om-

råder og å samarbeide på tvers av tradisjonelle bransjer og næringer.

Norsk industri har et stort og økende behov for samarbeidsarenaer, kompetansedeling og test- og demonstrasjonsanlegg for å sikre en vellykket omstilling og digitalisering. Forslagsstillerne forventer at løsninger på dette behovet blir sentralt i regjeringens industrimelding.

Det vises samtidig til enigheten i debatten om industrimeldingen om at arbeidet med meldingen ikke skulle stå i veien for løpende tiltak. Den høye teknologiske endringstakten man nå ser, forsterker viktigheten av løpende tiltak så vel som en tydelig langsiktig retning.

Norge har flere høyteknologiske miljøer og klynger, blant annet på Kongsberg, Raufoss og i Agder. Kongsberg-gruppen har tatt initiativ til et «toppindustrisenter» etter modell fra idretten. Rollen til et slikt senter vil være å koble sammen de ulike kompetansene og prosjektene som ellers ikke ville funnet hverandre. Dette senteret skal opparbeide kompetanse og følge utviklingen i resten av verden tett for å hente hjem kunnskap som kan utnyttes til å skape nye innovasjoner og forretningsmodeller. I et slikt senter vil akademia, forskning, virkemiddelapparatet og næringslivet samhandle gjennom kunnskapsdeling og en markeds plass. Små og store aktører kan møtes virtuelt og fysisk, og sørge for at man innoverer og tar i bruk ny teknologi i verdensklasse. Det er når den tradisjonelle industrielle kompetansen møter den digitale kompetansen en virkelig kan hente ut verdiene.

Forslaget har fått stor støtte i industrien. Et slikt toppindustrisenter har klare fordeler for en samlet industri, men er også preget av positive eksternaliteter og uklar avkastning for enkeltbedrifter. Dette kan gjøre det vanskelig realiserbart gjennom kun privat finansiering. Staten bør derfor bidra til finansieringen, for eksempel gjennom matching av privat kapi-

tal. Dette vil også være viktig for å sikre senterets uavhengighet. Man vet fra klynger som Oslo Cancer Cluster at en grunnstøtte fra staten gir slike samarbeidsarenaer den uavhengigheten de trenger for å favne både små og store aktører, samt å bygge en bro mellom akademia og næringsliv. Et toppindusri-senter skal ikke erstatte klyngene, men bygge på de eksisterende klyngene og eksisterende infrastruktur og være et nasjonalt tillegg på tvers av ulike industrisektorer.

Det er forslagsstillernes mening at Norge bør etablere et toppindusri-senter så raskt som mulig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen starte et arbeid med å etablere et toppindusri-senter som beskrevet i Dokument 8:110 S (2015–2016) og fremme sak for Stortinget om hvordan et slikt senter kan etableres så raskt som mulig.

15. juni 2016